

פרשת ניצבים

ההכנה לראש השנה

והנה בכל שנה ושנה שבת פרשת "ניצבים" היא השבת הסמוכה ליום הקדוש, יום ראש השנה, בו נידון כל אחד לפני הקב"ה, ונגזרים עליו כל המאורעות שיעברו עליו במשך השנה הבאה, ועל כן בודאי שיש בה רמזים נפלאים רבים המלמדים על ההכנות הנדרשות מן האדם כדי שיזכה להכתב ולהחתם ביום קדוש זה לשנה טובה ומתוקה הן בגשמיות והן ברוחניות.

ואכן כבר בפסוק הראשון הפותח את הפרשה: "אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם" (דברים כט, ט), ניתן למצוא רמז נפלא על ההכנה העיקרית הנדרשת מן האדם כדי שיצא זכאי בדינו ביום ראש השנה, וזאת על פי המובא בדברי חז"ל (ראה רש"י לאיוב א, ו) שבכל מקום שנאמר בפסוקים "היום" רומז הדבר על יום ראש השנה. ועל כך אומרת התורה "אתם ניצבים היום", והיינו שאם רצונכם להיות ניצבים ועומדים בקומה זקופה ביום ראש השנה, כדרך האדם היוצא זכאי בדינו, העצה לזה היא "כולכם", והיינו שתהיו מאוחדים עם כל עם ישראל, ותהיה בלבכם אהבה גדולה לכל אחד ואחד מישראל, ובאופן זה תהיו מובטחים לצאת זכאים בדינכם, ותיזכו לכתיבה וחתימה טובה.

על פי האמור יתבאר באופן נפלא גם המסופר בנביא (מלכים-ב, ד) על האשה השונמית שבא אלישע הנביא להתארח בביתה, ורצה אלישע הנביא להכיר לה טובה על האירוח הנפלא, ולכן שלח את משמשו לומר לה "הינה חרדת אלינו את כל החרדה הזאת, מה לעשות לך, היש לדבר לך אל המלך וגו'" (פס' יג) והשיבה לו האשה "בתוך עמי אנכי יושבת". ומפרש בזהר הק' (פר' נח סט, ב ועוד) שאותו היום היה זה יום ראש השנה, וכוונת הנביא היתה שימליץ עליה לפני הקב"ה שתצא זכאית בדינה, ועל כך היא השיבה לו סע קותב איה תללכנש הז רבדבש, איה וז הבושטב התנווכ ליעל ראובמה יפלו. "תבשו יכנא ימע קותב" ישראל, ואוהבת את כולם, ומשתדלת להיות באחדות עם כולם, מובטחת היא שתצא זכאית בדינה, ואין לה צורך בהמלצת הנביא.

ושיעור האחדות שצריכה להיות לאדם עם עם ישראל, גם הוא רמוז בהמשך הפסוק שבתחילת פרשתנו: ריצע בטוחמ קינחמ ברקב רשא קרגו סכישנ סכפט, לארשי שיא לכ סכירטושו סכינקז סכיטבש סכישאר" עד שואב מימך", וכפי שמפרש רש"י שבפסוק זה נכללו כל הדרגות שבעם ישראל, מראשי העם ותלמידי החכמים החשובים ביותר ועד האנשים הפשוטים ביותר, אנשים נשים וטף, ורומזת התורה שצריך כל אדם לאהוב ולכבד אף את היהודי הפשוט והשפל ביותר באותה מידה ממש שהוא אוהב ומכבד את הצדיק הגדול, ראש בני ישראל, ורק באופן זה הרי זו אחדות אמיתית ושלימה.

ומוסיפה התורה ואומרת: "כולכם לפני ה' אלקיכם", והיינו שאם אכן זכה האדם להיות מאוחד בשלימות עם כל אחד מישראל, ואוהב הוא את כולם בלב שלם, ידע נאמנה כי קרוב הוא מאוד לה' יתברך, ועומד סמוך אליו ולפניו ממש בבחינת "לפני ה' אלקיכם", ואין מעלה נשגבה מכך.

ובאמת יש שייכות של ממש בין הדברים האמורים לבין המצוה העיקרית של יום ראש השנה - מצות התקיעה בשופר, וזאת לפי המבואר בדברי חז"ל (ר"ה טז, סע"א) בטעם מצות התקיעה בשופר: "אמר

הקב"ה, תקעו לפני בשופר של איל כדי שאזכור לכם עקדת יצחק בן אברהם", והיינו שתקיעת השופר באה לעורר את זכותו של יצחק אבינו.

ואומרים חז"ל (ראה שבת פט, ב) שלעתיד לבוא יאמר לו הקב"ה לאברהם: 'בניך חטאו לי', וישיב אברהם: 'סינב לודיג רעצ ול היהש תמחמ אמש בקעיל נכ רמאי ככ רחאו'. 'רמש תשודק לע וחמי, סלוע לש ונובר' יבקש הוא רחמים על עם ישראל, וגם הוא ישיב: 'רבנו של עולם, ימחו על קדושת שמך', עד שלבסוף ישאל את יצחק, ודוקא הוא יליץ בעד עם ישראל דברי זכות נפלאים, ויצאו זכאים מלפני הקב"ה. ולפי זה יש לומר שהרוצה להיתלות בזכותו של יצחק אבינו כדי לצאת זכאי בדינו בראש השנה, צריך לאחוז במידתו של יצחק אבינו להיות דן את כל אחד מישראל לכף זכות, ולאהוב כל אחד מישראל, ועל ידי זה יעורר עליו את הכף זכות של יצחק אבינו ויצא זכאי בדינו.

ולכן מצינו שיש כח בהזכרת שמו של התנא הקדוש רבי מאיר בעל הנס לפעול ישועות נוראות, כפי שאמר רבי מאיר בעצמו לאותו שומר: "אמור אלהא דמאיר ענני ותינצל" (ראה עבודה זרה יח, סע"א), וכן ראינו אצל אבותינו שהיה שגור בפיהם לשון זה, והיו רואים על ידי כן ישועות גדולות בכל עת. והטעם לכך: משום שרבי מאיר סבר שגם יהודי שחטא ופשע לפני הקב"ה בחטאים קשים וחמורים ביותר עדיין נקרא בנו של הקב"ה (ראה קידושין לו, ב), ומכיון שעורר בסברתו כף זכות עצומה על עם ישראל לכן הזכרתו פועלת ישועה. ובזה יובן גם מה שגילה רבנו האר"י (ראה שער הגלגולים סוף הקדמה לז) שרבי מאיר בעל הנס קבור בעמידה (שלא כדרך כל העולם שקבורים בשכיבה), וזאת כדי לרמוז שגם אחר פטירתו של רבי מאיר הוא עומד מוכן להליץ זכות על עם ישראל בכל עת.

ודבר זה נרמז גם כן בשופר, כי "שופר" מלשון הפסוק: "באדין מלכא בשפרפרא יקום בנגהא וגו'" (דניאל ו, כ) שהוא מלשון בוקר ואור, והרי אור ענינו השפעת חסד וזכות על ישראל, והיינו שכדי שיזכה האדם שיפעל בו השופר את פעולתו וימתיק מעליו את כל הדינים, עליו לאחוז במידה זו של השפעת אור וחסד וכף זכות לעם ישראל.

כמו כן ענינו של השופר הוא קיבוץ ואחדות ישראל, כאומרנו בתפילת הלחש "תקע בשופר... וקבצנו יחד", לרמוז שבראש השנה ובפרט בעת תקיעת השופר העיקר הוא להתאחד עם כל ישראל באהבה אמיתית וכנה.

